

Pogovor s specializantom ORL Matejem Svetcem

Tilen Zamuda,
Ana Murko

Bi se lahko za začetek na kratko predstavili?

Moje ime je Matej Svetec, sem zdravnik specializant otorinolaringologije in delam v SB Maribor. Rojen sem bil v Murski Soboti, drugače pa prihajam iz Ljubljane, kjer sem živel od otroštva in vse do konca študija, ki sem ga zaključil leta 2003. Ob koncu študija sem ugotovil, da me posebej zanima področje kirurgije glave in vratu. Najprej sem pol leta delal v Celju, kjer sem opravil urgentni del sekundarijata, po opravljenem strokovnem izpitu pa sem prišel v Maribor, kjer sem med izbirnim delom sekundarija imel enkratno priložnost spoznati oddelek za ORL (otorinolaringologijo) in CFK (cervikofacialno kirurgijo). Ker mi je bilo tukaj všeč, ni bilo nobenih ovir, da se ne bi preselil iz Ljubljane v Maribor. Ta poklic zahteva takšno predanost, profesionalizem, da mi sprememba življenjskega okolja ni predstavljala nobene ovire, saj sem se že z izbiro študija odločil za delo z ljudmi, ne pa tudi za službo v Ljubljani.

Zakaj sploh medicina? Ste si to želeli že od otroštva?

Pravzaprav me je fascinanten dogodek pripeljal do razmišljanja o medicini. V sedmem razredu osnovne šole sem v enem izmed časopisov bral o uspehu kirurške ekipe, ki so v Ljubljani uspeli nekemu fantku prišiti nazaj obe nogi, potem pa je po končani rehabilitaciji ta fant celo shodil. O tej zgodbi sem potem mnogo razmišljal in drugih stvari, ki bi jih v življenju lahko počel, nisem več videl. To idejo sem gojil toliko časa, da sem izgubil miselno širino glede svoje prihodnosti - bila je le še medicina. Vem, če mi ne bi uspelo priti na medicino prvo leto, bi vsekakor poskusil še enkrat.

Kako je potekal vaš študij? Ste se srečevali s kakšnimi težavami?

Če danes razmišljam za nazaj, potem mi je žal, da nisem študija zaključil v krajšem času. Glede na način, kako poteka izvajanje programa študija na MF v Ljubljani, zdravnik pridobi uporabno teoretično znanje in delovne izkušnje šele takrat, ko se sooči z naravo dela in delovnim okoljem v našem zdravstvenem sistemu. Priznati moram, da so se odgovorni za program študija na MF v Lj. trudili, da bi vsaj malo povečali učinkovitost praktičnih vaj. Vendar če človek nima odgovornosti, potem je težko ustvariti situacije, ki nadomeščajo dejansko odgovornost zdravnika. Če ljudje pridejo k tebi po svete, ti niso povezani zgolj s teoretičnim znanjem, ki si ga pridobil med študijem. Študij medicine premalo poudarja človeško naravo, ki bi vsaj pri zdravnikih postavila človeka kot posameznika na prvo mesto. To sem pogrešal med študijem.

Zanima naju vaše osebno mnenje, primerjava med ljubljansko in mariborsko medicinsko fakulteto?

Težko je delati primerjave glede na to, da je študij na Medicinski fakulteti v Ljubljani utečen že vrsto let. Izkušenj dela s študenti si na MF v Ljubljani niso nabrali v enem letu. Od ustanovitve dalje se razvijajo, spreminjajo. Tukaj na Medicinski fakulteti v Mariboru pa se vzpostavlja program, ki bo svojo pravo vrednost pokazal po končanem študiju prvih generacij. Šele takrat bo možna primerjava uspešnosti njenih diplomantov z diplomanti drugih fakultet po Evropi, vključno z ljubljansko. Na realno primerjavo bo tako potrebno počakati še kakšnih deset let.

Kaj menite o zgodnjem stiku mariborskih študentov medicine z bolniki?

Vsak sistem ima svoje prednosti in slabosti. V Ljubljani prisegajo na teoretično znanje, ki ga je v prvih letih študija potrebno zajeti s tako veliko žlico, da mnogi podležejo bremenu. Delo z bolniki pride na vrsto šele po dolgotrajnem vztrajanju za knjigami. Tukaj pa je sistem drugačen in bojim se, da bi zaradi prezgodnjega stika z bolniki morda kljub težavnemu programu začeli na študij gledati preveč lahkotno. Na koncu vseeno šteje to, kako lahko iz pridobljenega znanja črpamo dovolj akademske humanosti, ki je osnova za pomoč pacientu. Seveda pa ni obveza posameznika, da po končanem študiju medicine dela z bolniki. Vsak ima svoje ambicije, študij medicine pa mora biti v osnovi predstavljen tako, da lahko zadovolji vse, ki se zanj odločijo.

Lahko poveste kaj o namenu sekundarijata?

O namenu bi bilo potrebno vprašati odgovorne iz Zdravniške zbornice, ki so si vse to zamislili. Mislim, da bi moral biti sekundarijat vključen že v zaključni del študija. Ko diplomiraš, bi moral imeti toliko znanja o urgentni medicini, da bi lahko delal kot zdravnik. Ne pa, da si po zaključenem študiju zgolj diplomant medicinske fakultete in kot tak precej oddaljen od samostojnega kliničnega dela.

S sekundarijatom je predstavljeno pridobivanje praktičnega znanja na čas po končanem šolanju. Po diplomi na medicinski fakulteti imamo naziv z določeno mero znanja, sekundarijat pa nam v nadaljnjih šestih mesecih omogoči seznanitev z urgentnimi stanji vseh glavnih specialističnih vej, ki jih moramo znati obravnavati po opravljenem strokovnem izpitu. V urgenci je potrebno hitro ukrepati in tu ni veliko časa za samorefleksijo o "prešpricanih" predavnjih, pomanjkljivem znanju ali preskromnih izkušnjah.

Specializacija je odvisna od razpisanih mest in od točk?

Z načrtovanjem in razpisovanjem specializacij se ukvarja Zdravniška zbornica Slovenije. Število razpisanih mest za določeno specializacijo je odvisno od potreb po posameznih specialistih v regiji. Uradno naj bi bilo tako, v resnici pa je ključ dodeljevanja specializacij poznan samo zdravniški zbornici in kot tak se marsikateremu mlademu zdravniku, ki na razpis želene specializacije čaka tudi več kot dve leti, zdi krivičen.

V postopku kandidature za specializacijo pa so seveda pomembne točke, ki si jih nabereмо z dobrimi ocenami, raziskovalnimi nalogami, praksami v tujini, napisanimi članki..., če povzamem; s predanim in intenzivnim študijem.

Kaj mislite o tem, da zdravniki neradi odhajajo na podeželje, da je primanjkljaj zdravnikov na podeželju?

Naša država je tako majhna, da bi težko strogo razmejili med mestnim vrvežem in oddaljeno podeželsko samoto. Ljubljana je pomemben izobraževalni center za delo v znanosti in zdravstvu, zato je idealen kraj za karieriste. Po drugi strani pa se ob študiju ljudje v Ljubljani navadijo drugačnega ritma življenja, ki jim postane všeč ravno v tistem življenjskem obdobju, ko se postavljajo na noge, zato se marsikdo ne vrne na periferijo, od koder prihaja.

Zakaj ne na podeželje? Dejavnikov je lahko več: navajenost na mestno življenje, strah pred izgubo zasebnosti (saj veste kako je na vasi), zmanjšana možnost strokovnega izpopolnjevanja in dodatnega zaslужka, podcenjujoč odnos do dela zdravnikov družinske medicine... Ob tem pa tudi ni prave stimulacije s strani države in občin, ki bodo morale narediti mnogo več, kot si le želeli zdravnika. Odkod ta pasivnost, pa je že drugo filozofsko vprašanje.

Ste se kdaj izobraževali v tujini ali šli na kakšno prakso?

Ne, zaenkrat še ne. Vedno sem našel v Sloveniji dovolj in preveč dela. Zdaj priznam, da ti v Ljubljani dajo mnogo teoretičnega znanja. Seveda pa je lepo iti ven, ko imaš dovolj podlage za primerjavo. Tako se dela pri nas, tako se dela drugje. Človeka bi otopel, če bi se neprestano nahajal v enem in istem okolju. Če smo navajeni nekega okolja, ga sčasoma ne zaznavamo več, kot naprimer glavno cesto, če živimo ob njej. Osebnost me je prihod v Maribor in s tem menjava okolja vzpodbudila in dala elan, ki ga potrebujem ob novih izzivih.

Pri PBL-ju ste pomagali voditi tretjo skupino. Kako ste prišli do tega, da ste pomagali dr. Čizmareviču?

Takšen je bil dogovor na našem oddelku. Dr. Čizmarevič je kot vodja PBL-ja pri nas omogočil meni in dr. Debevcu sodelovanje pri vodenju vaj. Podajala sva znanje in pri-

dobivala izkušnje za pedagoško delo. Glede na povratne informacije sva svoje delo opravila zelo dobro.

Razširile so se govorice, da bi naj naslednje leto dobili asistenta za anatomijo. Omenjeno je bilo tudi vaše ime? Kako je s tem?

O tem sem se pogovarjal s prof. Pejkovičevo, ki je nositeljica predmeta anatomija s histologijo. Sam sem do nadaljnega zaposlen v SBM kot specializant ORL. Vem, da predstojnica katedre zaradi količine dela s študenti potrebuje asistenta. Pripravljen sem pomagati do določene mere, vendar me mesto rednega asistenta zaenkrat ne zanima. V okviru specializacije me čaka še precej dela in to postavljam absolutno na prvo mesto.

Se spomnite kakšne anekdote iz časa vašega študija ali specializacije?

Če povem eno anekdoto, sem prepričan, da se bom čez eno uro spomnil še boljše. No, pa naj bo ta. Ko sem opravljal izpit iz patologije, sem hitel s študijem, da bi se lahko vpisal v 4.letnik. Kolega, ki je imel istega izpraševalca, mi je razložil, da profesor med izpiti ni pri stvari. Zato naj večkrat povem iste stvari, da bo odgovor količinsko zadovoljiv. Uporabil sem njegov nasvet in z veseljem ugotovil, da profesor dejansko drema.

Vsak učitelj ima svoj ustaljen vzorec, od katerega le malo odstopa. Ko jih boste prepoznali, vam bo to precej olajšalo študij in s tem povezano opravljanje izpitov.

Če se spomnimo še malo brucovanja. Takrat ste bili »zeleni car«. Kako ste se počutili v tej vlogi? Priprave na brucovanje?

Mladi zdravniki smo bili mnenja, da bi kot lepo gesto študentom lahko ponudili organizacijo brucovanja. Ideja se je kasneje izkazala za uspešno.

Med pripravami smo se pogovarjali o kraju in načinu izvedbe. Na enem izmed sestankov, kjer sem bil odsoten, so za voditelja brez vnaprejšnjega soglasja določili mene in pri tem je ostalo. Večjih skrbi kljub temu nisem imel, ker so vsi vpleteni svoje zadolžitve korektno izpeljali. Na samem brucovanju sem se v vlogi "zelenega cara" s povezovanjem pripravljenih norčij skupaj z Nino – Carico Marico dejansko zabaval. Pri pripravi takšnega projekta, kot je brucovanje, se je potrebno zavedati, da je le v slogi moč. Sam pa si brez dobrih sodelavcev bolj ali manj nebogljen.

Misliva, da jih lahko pohvalite in poveste, da jih bomo mogoče rabili pri pripravi brucovanja za naslednje leto, ker je bilo to zelo dobro pripravljeno !

Ja, z njimi se boste morali pogovoriti. Za začetek boste potrebovali precej dobre volje. Potem pa pridejo na vrsto ideje, med katerimi boste izbrali najzanimivejše in jih povezali v zgodbo z rdečo nitjo. Veselje in zabava tako ne bosta izostala.

Kako pa je bilo s sponzorji? Pridobili ste Lek kot glavnega sponzorja, za majice, pijačo, jedačo... Je bilo težko priti do takšnih sponzorjev, kot so bili ti ?

Še enkrat se moram zahvaliti Leku za pripravljenost na sodelovanje. Brez finančne pomoči bi bilo vse skupaj najverjetneje bolj suhoparno, predvsem pa bi bili želodci prazni.

Med delom boste kasneje tudi sami pogosto prišli v stik z zastopniki različnih farmacevtskih podjetij. Tako se sklepajo poznanstva, ki vam lahko precej pomagajo. Pri iskanju finančne pomoči sta pomembni tudi dobra ideja in vztrajnost.

Na kratko še kak nasvet in napotek za naš študij medicine, da bi nam bilo lažje med študijem?

Vztrajnost se na koncu vedno poplača! Spridnim in predanim študijem se lahko dobi marsikatero lepo oceno, vendar se brez vztrajanja od prvega do zadnjega letnika lahko hitro zatakne. Zdravniški poklic je izrazito altruističen. Tu ni prostora za ljudi brez socialnega čuta, egoiste, ljudi nepripravljene na sodelovanje in pomoč kolegom, napuh... Tega dejstva se morate zavedati od samega začetka študija. Izpitate boste morali vse opraviti sami, vendar si med seboj lahko precej pomagata z izmenjavo zapiskov, kolokvijev... Tisti, ki niso pripravljeni na tovrstno pomoč in sodelovanje imajo probleme s kolegalnostjo tudi kasneje. V službi se boste mnogokrat znašli v situaciji, ko vam bo kolega, ki je hkrati tudi vaš prijatelj, edini, ki vam bo v oporo in pomoč. O tem razmišljajte že v času študija.

Z nasveti in konkretnimi dejanji vam lahko pomagajo tudi študentje ljubljanske medicinske fakultete in ne nazadnje mladi zdravniki SBM.

Ob študiju pa ne pozabite nase in svoje potrebe v obliki izvenštudijskih dejavnosti, sem spadajo tudi občasne zabave s kakšnim pivskim ekscesom. Študentsko življenje je vse to in še več.